

DE GEBOORTE IN GEVANGENSCHAP VAN DE MOJAVE RATELSLANG, *CROTALUS SCUTULATUS SCUTULATUS*

Door: Pete Strimple, 5310 Sultana Drive, Cincinnati, Ohio 45238, USA

* * *

In 1983 vroeg ik een 'wetenschappelijke verzamelvergunning voor niet ingezetenen' van het visserij- en wilddepartement van de staat Arizona aan. De reis om de dieren te verzamelen maakte ik van 14 tot en met 24 juli. Ik bezocht voornamelijk het zuidelijke deel van de staat.

Op de avond van 19 juli reden Paul Krusling, Bill Maynard en ikzelf ten westen van Phoenix op de autoweg nr 60 naar een kleine plaats, Aguila genaamd. Hier namen we een onverharde weg naar het zuiden, die door geschikt gebied voert voor Mojave ratelslangen, *Crotalus scutulatus scutulatus* en Sonora sidewinders, *Crotalus cercobombus cercobombus*. Voor beide slangensoorten had ik een verzamelvergunning.

Om ongeveer twee uur 's nachts stopten we, om een grote, droge rivierbedding af te zoeken die zich aan beide zijden van de weg uitstrekte. Langs deze droge bedding verzamelden we een paar Mojave ratelslangen, waarvan het vrouwtje zwanger bleek te zijn. Gedurende onze terugreis naar Cincinnati noteerde ik de totale lengte van beide slangen. Bij het meten bleek de man 94 cm en het vrouwtje 76 cm lang. Elke slang werd in een terrarium van 38 liter inhoud met een afsluitbaar deksel ondergebracht.

Op 29 juli nam het vrouwtje een kleine muis aan die 's nachts in haar kooi gelaten was, hoewel ze opgezwollen was van de jongen. De tweede week van augustus was de zwelling opgeschoven tot minder dan enkele centimeters van de cloaca van het vrouwtje en het was duidelijk, dat het einde van haar zwangerschap naderde. Gewoonlijk vervellen vrouwelijke slangen voorafgaande aan het eierleggen of het geboren worden van de jongen en dit gebeurde ook bij het vrouwtje Mojave. Zij werd op 9 augustus melkachtig van kleur. 's Morgens om ongeveer 10 uur op 14 augustus trof ik het vrouwtje verveld aan en waren er acht jongen geboren. Alle acht jongen waren levend geboren en er bleken hoe dan ook geen vergroeiingen te zijn.

Ik verwijderde de jonge ratelslangen uit de kooi en ik mat en noteerde de totale lengte (zie tabel 1 voor de lengtes). Hun totale lengte varieerde tussen 25 en 27 cm. Elke jonge Mojave werd in een plastic schoenendoos ondergebracht met de maten 31x15x10 cm. Elke slang kreeg een nummer (83-A, 83-B, 83-C, enz.). Het nummer geeft aan, dat ze in 1983 zijn geboren en de letters helpen om ze uit elkaar te houden bij het verzamelen van de gegevens. Bovendien tekende ik het patroon van de kop- of nek-partij van elke slang op zijn voedingskaart. Dit diende ter identificatie, voor het geval ik de slangen ooit bij elkaar in een doos zou doen.

In de schoenendozen diende krantepapier als substraat. Dit maakt verzorging eenvoudig. In elke doos plaatste ik een klein plastic waterbakje, evenals een schuilhoekje, gemaakt van de onderkant van een plastic fles.

Een paar dagen na hun geboorte werden de jongen melkachtig van kleur. De eerste vervelling had plaats op 21 augustus en op 24 augustus waren ook de overige zeven jonge slangen verveld (zie tabel 1 voor de data). Op 1 september probeerde ik de dieren voor de eerste keer te voeren. Ik deed een naakt muisje in elke doos dat ik daar 's nacht inliet. De volgende morgen hadden twee jonge Mojaves dit voer gegeten. Op 5 september ondernam ik een tweede voederpoging en dit keer gebruikte ik ontdooide hagedissestarten (*Anolis* en *Eumeces*). Weer liet ik het voer 's nachts in de schoenendozen, maar alleen bij die slangen die nog niet gegeten hadden. 's Nachts

hebben nog twee jonge slangen dit voer aangenomen. De vier overige slangen, die nog niet gegeten hadden, voorzag ik op 17 en 18 september weer van voer, dat ze nu wel accepteerden. Het aangeboden voedsel was respectievelijk hagedissestaart en licht behaarde muisjes. Nu hadden alle acht jonge slangen hun eerste maaltijd gehad. Op 18 september deed ik in de schoenendozen van de jonge slangen die al eerder hadden gegeten ook licht behaarde muisjes en zij accepteerden hun tweede maaltijd binnen enkele minuten. Wekelijks bood ik nu licht behaarde muisjes aan en de eetgegevens staan in tabel 1. Van toen af aan voerde ik deze jonge Mojave ratelslangen eens per week met een licht behaarde muis. Na enkele maanden kregen ze elke tien dagen een kleine muis. Toen ze bijna de volwassen lengte hadden, kregen ze een volwassen muis per veertien dagen.

Vertaling: Jan van Duinen.

Foto 1: *Crotalus scutulatus*, Mojave rattlesnake, California City, California, U.S.A. Foto C. Matisson.

Nummer	Lengte (cm)	Gewicht (g)	Vervelling	Voedsel
83-A	26.0	12.9	210883	170983 AS 141083 BM
83-B	26.7	12.8	250883 061083	170983 AS 220983 BM
83-C	25.5	13.9	210883 230983	010983 NM 180983 BM 250983 BM 051083 BM
83-D	25.5	12.7	250883 290983	180983 BM 250983 BM 051083 BM
83-E	27.0	13.4	220883 270983	180983 BM 050983 SS
83-F	24.7	12.5	260883 280983	050983 SS 180983 BM 220983 BM 051083 BM
83-G	26.0	11.3	220883 011083	010983 NM 180983 BM 051083 NM
83-H	26.7	12.0	240883 101083	050983 AS 180983 BM 250983 BM 051083 BM

Tabel 1: Gegevens van pasgeboren Mojave ratelslangen. AS = Anolisstaart, BM = licht behaarde muis, NM = naakte muis, SS = Skinkstaart.